

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FŐFISZKESZTŐSÉG ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Meddig tart?

A Házban, a folyosókon, az utcán, a hivatalokban, a villamosokon, a kávéházakban s a kerületekben mind azt kérdik az emberek, hogy meddig tart az obstrukció?

A Házban a kormány, az ellenfelek, a munkapárt és a sajtójuk türelmetlenül, elkeseredetten, csalódottan, — mérgeesen, — a jóérzésű, hazafias, aggódó közönség pedig reménykedve, bizó n, csillogó szemekkel s a szebb jövőre vetett hittel.

Miért?

Mert mindenki érzi, hogy a most folyó parlamenti küzdelem az utolsó, a döntő, az elhatározó, amelynek Bécsre, vagy a nemzetre kedvezően való eldőlésétől függ az évszázados osztrák politika új erőre kapása, — vagy örökös sebet jelentő veresége.

Akik Bécsért aggódnak, — azok egyszermind a maguk hatalmát, uralmát, befolyásukat, előmenetelüket, szerepüket is féltik. Aggódnak hát, — elkeseredettek, türelmetlenek s — mérgesek. Hátha kiesnek a bécsi kegyből?! S jó utána a hatalom szomorú bukása.

Nem így képzelték. Az ellenzék erejét, képességét, önbizalmát kevésre becsülték. Azt hitték, hogy annak a tagjai

is olyan fától vannak faragva, mint ők, akiket rem vezetnek hazafias, nemesebb ideálok, akiknek szívüket s lelküket nem igen hatják meg a nemzet keserűségei.

Ők elégnék tartották volna azt, ha az ellenzék tessék-lássék csinált volna inkább egy kis parázs ütőzetet az ország gyűlésében, szidta volna régi recept szerint a kormányt, Bécsre; de azután napirendre tért volna az egész katonai kérdés felett. Ezt tartották volna ők okos, komoly, hazafias ellenzéki feladatnak s talán még Bécs is meg lett volna elégedve az ilyen ellenzékkel. Volt már réá eset . . . De ilyen harcra nem számítottak! Ez fáj nekik. Tehetetlenségükbeu vergődnek, kínlódnak, olykor-olykor kitör belőlük az ellenzék iránt érzett gyűlölet, a gyöngének az erőstől, a veszedelmestől való féltelme.

Az ellenzéki szónokok érveire nem hajtottak soha sem, — s most mégis azt szeretnék, hogy folyton szónoklatokkal teljenek el a képviselőház ülései. Az ellenzék szavalja el a maga hazafias tirádáit, hogy azután előre tudhassák, előre kiszámíthatassák, mikor jó el a hön óhajtott nagy nap, amelyen a trón számolya elé helyezhetnék verejtékező nemzetünk utolsó erőfeszítése szomorú áldozatait.

Mert érzik, hogy a mostani taktikánk megöli őket.

A „gondolkozás nélküli“, mint Tisza István mondta, többségi akarata napról-napra való guzsba kötése, a nagy molochnak tehetetlen vergődése rossz sejtelmeket szül bennük.

Ösztönük már érzi, hogy valami van a levegőben, ami az elmu ást, enyészetet juttatja eszükbe.

Alig születettek, — s már az elmulás fagyos lehellete száldogál felettük.

Veszedelemben a szépen megálmódott állandó, örökös, zavartalan, mindent engedő s adó hatalom.

S hiába a miniszterelnök minden páros napi nyilatkozatai, az uton-utfélen, a hazai és a külföldi lapokban elhelyezett híradásai, hogy a miniszterelnök nyugodt, ráér, vele a kiraly és a nemzet, taktikája kipróbált, bevált, legyőzhetetlen, jó, — a többség tagjai tétován tekintgetnek jobbra-balra, a Tisza-gárda türelmetlen, mert hátha ez a legjobb, legügyesebb, legokosabb vezér is ép úgy elszámítja magát, mint a többi „legjobb, legügyesebb és legokosabb miniszterelnök“.

S az ilyen számadási hibák a kormányhatalomra épített existenciák elmulását, a napirendről való örökös letűnésüket jelentik.

Asszony gyilkosok.

Irtá : Sz.

A bevezetés.

Szemfüles, hirszomjas riporterek tele irták az esetről a kis város egyetlen újságját. Az újsághasábot, hol az esetről volt szó megtarkították hangzatos alcimokkal. — Itt ott volt beleszóve egy kis bölcsészeti fejtegetés is — amolyan hirtelen munkában született bölcsészlet, hatalmas szövirágokba füzve.

Az emberek mohón szívták magukba a még nyirkos nyomdafesték szagával együtt a részletes leírásokat, a hevenyészett újságírói ítéletet s arról beszéltek a kávéházban, a korcsmákban, a sétatéren, a piacon, azután otthon reggel, délnben és este.

Kivételesen borzalommal gondoltak a tragédia egyszerű durva kabátos hőisére — keresztet vetettek magukra, mikor a nevet kiejtették, az anyák azzal ijesztették a gyermekeiket. Elítélte a gyilkost mindenki, a vérszomjas feleség gyilkost.

Nagyon sokáig beszéltek róla, mert kisebb városban valóságos korszakot alkotó esemény egy gyilkosság. Hát még az ilyen kegyetlen gyilkosság.

A gyilkosság évétől számítják a gyerme-

kek életkorát, teszem azt három évvel a gyilkosság elkövetése után született Nagy János kurátor fia és egy évvel a gyilkosság előtt a tiszteletes leánya. És a gyilkosság évétől számítanak illetéken sok mindeneket, vegyük példának, hogy a gyilkosság évében ütötte föbe Kiss János Kiss Pált, s ugyanabban az évben meszelték újra a városházát.

Ezekből azután nemcsak az nyilvánvaló, hogy Nagy János kurátor fia négy évvel fiatalabb a pap lányánál, meg hogy Kiss Pálnak és Kiss Jánosnak a véleményei veszélyes esetekben eltérők lehetnek, hanem, hogy ez a gyilkossági eset nem afféle mindennapi sablonos történet lehet, amint az alább ki is fog világítani annak rendje s módja szerint.

Az eset.

Szép volt a felesége, szép barna piros asszony. Elment a fiának feleséget keresni s úgy talált rá. Szálas, deres fejű ember volt már, nem is igen gondolt magát illetoleg házasságra, hanem mikor az asszonyt meglátta, megmozdult az ezüstpitykés lajbi alatt a szive s oda hajtott a vérét a fejébe. Gondolt magában rövidesen valamit s odasugott az asszony fölébe. Az asszony nem mondott ellent az odasugott szerelmi szónak s helyeselte a gondolatát is.

Ugyanakkor talán rámosolygott, rákacsintott az álmélkodó, igazában völegénynek való fiura as, de ezt azért nem merte volna senki állítani.

Igy maradt menyasszony nélkül a fiu s így jutott asszonyhoz az apja.

Öreg volt már az apa, s ujdonsült férj, lehet, hogy gyöngék voltak a szemei s nem láttak meg mindent, amelyeknek nem is igen kellett volna megtörténni az ő hátamögött.

Voltak homályos dolgok, amelyeket nem látott meg az öreg szem, teszem azt, hogy miért nem akart a fiu megnősülni s miért akart mindenáron az apja házában meghuzódni, ha csak az udvari szobában is.

Voltak más még homályosabb dolgok is, amelyekről senki sem tudott bizonyosat mondani, de a melyek szó-beszédre adtak okot és tárgyat.

Egyszer aztán nagy világosság támadt az öreg férj szemében.

Világosság megvakítja. Megvakította a megcsalt férjet. És ekkor követte el szörnyű vakságában iszonyatos tettét.

Együtt találta az öreg férj a fiatal feleségét a fiával.

A funak is odafagyott az asszony utolsó

Mindennemü kézimunka anyagokat dus választékban raktáron tart
Talhammer Hermine előnyomda és kézimunka üzlete Szent-Anna-utca 1. sz.

És ily ifjan! Ily korán... Alig másfél esztendő után... „Szegény kicsi gyermek nem tudott megnőni...”

Mert, akik hazafias aggódó lélekkel reménykedve, bizalommal és csillogó szemekkel nézik az ellenzék önfeláldozó küzdelmét — fáradságot, egészséget, munkát nem kimélő harcát, — azok biztosak lehetnek afelől, hogy ez a küzdelem átgondolt, megfontolt, elszánt harc, amelynek vége nem lehet más, mint a kormány buzása s vele a javaslatok napirendről való levétele s a bécsi politika kiszorítása az országgyűlés terméből. Hallszanak az országházában beszédek is, hogy ország-világ és minden gondolkodó ember megtudhassa, meggyőződést szerezhesen arról, hogy a szőnyegen levő törvényjavaslatok minő hallatlan merényletet képeznek a magyar nemzet teherviselési képessége s alkotmányunk, nemzeti jogaink ellen. De csak annyi, amennyi erre a célra épen szükséges. Ezeket kivül pedig felhasználjuk a hárszabályok minden megengedett fegyverét, hiába szidnak, hiába kárpálnak érte, mert komoly törekvésünk, szilárd elhatározásunk megakadályozni azt, hogy ezekből a rettenetes javaslatokból törvény legyen.

Szomorú dolog, szinte kétségbeejtő erre a sokat szenvedett, küzdött, verejtékezett, jobb sorsra érdemes nemzetre, hogy így kell s hogy csak így lehet megvédeni jogainak, alkotmányának, szabad akaratának épségét.

Aki a mi viszonyainkat nem ismeri, az előtt talán visszatetsző lehet, hogy micsoda aprólékos dolgokba való kapaszkodásokkal kell küzdőnk igazunk diadalra juttatásáért.

De nem szabad elfeledni, hogy minden névszerinti szavazása egy-egy túlszurás, amely előbb-utóbb mégis csak

elgyengíti a nemrég még megingathatatlanak vélt kormányhatalmat.

Mindnyájan tudjuk, hogy ez az utolsó nagy parlamenti küzdelem, az igazak megérzik, hogy a mi munkánk nem időfecsérlés, mert ez alatt az idő alatt erőre fog lépni az elcsüggedt nemzeti erő bizakodása és reménykedése.

S akik a multak csalódásai miatt fájdalmas és aggódó reménykedéssel nézik harcunkat és érzik azt is, hogy a most folyó harc az ellenzék eddigi tíz éves küzdelmének megbecsülése is, hogy kockára van téve az iránta való hit és bizalom is, azok is biztosak lehetnek afelől, hogy ennek a parlamenti küzdelemnek végét ma még megmondani nem lehet. De egy bizonyos, hogy a küzdő függetlenségi tábor hivatása magaslatán áll s ha a nemzeti lelkesedés hatalmas ereje segédkezet nyújt, — győzi fog, — mert igaz ügyet véd.

Most tehát a nemzet független, becsületes polgárai és közvéleményén van a sor. Nyilatkozzék meg minél előbb, mennél több erővel, elszántsággal és bátorsággal!

Áll a harc.

A t. Házból.

Tart a harc. Kifogyhatatlan készséggel és kitartással. Lehet, hogy a mai nap technikai obstrukciója még szóhoz engedi Bernáth Béla Kossuth-párti képviselőt. A folyosón azt beszélük vitatják, mit hozhat augusztus a politikában. Meginterjувolták Khuent is, aki kijelentette, hogy éppen semmi új nem fog történni, az ő politikája a kiváras politikája.

Természetesen, készpénznek ezt nem lehet venni. De bármit hallgassanak is el, vagy bármire is készüljenek fel, szembe találják az ellenzékét megtörtélen harci készségével, ez a

készség minden törvénytelen próbálkozásnak utját fogja állni.

A mai ülés részletes tudósítása a következő:

A munkapártban ma délelőzött azt beszélték, hogy a jövő héten 13-ától 20-áig nem lesz ülése a Háznak. 15-én ugyanis ünnep van (Nagy boldogasszony), 18-án pedig a király születésnapja, így a hétfői ülés vasárnap és kedd közé — két ünnep — a szombati ülés a pénteki és vasárnapi ünnep közé ékelődnek, ami megnehezítené a turnust, mert a szabadnapokra elutazott képviselők nem igen jönnek haza. Az ellenzéken nagy kételkedéssel fogadják ezt a tervet.

Kabos Ferencz alelnök negyed 10 órakor nyitja meg az ülést.

Felolvassák és észrevétel nélkül hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy Barabás Béla és Horváth Gyula kértek szabadságot.

Kun Béla kéri az elnököt, hogy a kérdést külön-külön tegye fel.

Elnök: Mindkét esetben névszerinti szavazást és ennek holnapra halasztását kéri. (Zaj.) Bemutataja Máramaros vármegye feliratát a hét éven felüli gyermekek gondozása tárgyában és javasolja, hogy adassék ki a kérvényi bizottságnak.

Lovász Márton ellenindítványt nyújt be, amely szerint a felirat adassék ki a közigazgatási bizottságnak is.

Elnök jelenti, hogy ez ügyben husznál több képviselő névszerinti szavazást és annak a holnapra ülése való halasztását kéri. (Zaj jobbról.)

Felkiáltások: Szavazzon az új turnus is! Felolvassák ezután az interpellációs könyvet, melybe a régi interpellációkon kívül

Mádi-Kovács János az ökörmézői telekönyv visszaélések tárgyában a belügyi- és igazságügyi miniszterekhez és egy ottani gyógyszerész jogtalan letartóztatása miatt;

Bikádi Antal a községi bíráskodásnál az ítéletek után levonandó bélyegilletékek tárgyában az igazságügyminiszterhez.

Az interpellációkra 10 órakor tér a Ház.

Napirend szerint következik a névszerinti szavazás Rákosi Viktor szabadságidő iránti kérelme tárgyában.

Rákosi Viktor azonban visszavonta kérvényét és így a szavazás elmarad.

csókja az ajakára, de nem halt bele, nem csak megfeküdt. Hanem míg eszméletlenül feküdt s feje véres pirosra festette ingét, addig szörnyű dolgok történtek az udvaron.

Erős, csikorgó tél volt, derékig ért a hó már este, mégis esett egész éjszaka.

Reggelre beeste az udvart, csak a kutágas körül látszott egy kis emelkedés.

Az ágoshoz odakötve találták az asszonyt és hosszú szép haja oda volt csavarva. Szép hullámos szén fekete haja volt, jutott belőle még a szájába is, hogy ne suttogjon többet bűnös szerelmi szókát.

Dézi András, a gyilkost elfogták.

Ebből áll az eset, mely nagy megbotránkozást keltett, mint a fentelmondottakból kitetszik — de nyilvánvaló még egy másik történetéből is.

A másik történet kezdete.

Az sem az utolsó eset volt a kis városban, mikor Kálmán Károly feleségül vette Deli Piroskát.

Egyik este találkoztak a városi tisztviselők majálisán, már a másikon karonfogva sétáltak az utcán.

Kálmán Károly albiró volt a törvényszéknél, de azért bátran elvehette Deli Piroskát, akinek az apja ezerkétszáz holdról adta el a buzát évenként.

Már akkoriban, mikor rettenetes halállal mult ki Dézi Andrásné — a mézes heteket éltek.

Bolyhos kis meleg fészekben olvastak egy este a táblán a szörnyű feleség gyilkolásáról. A gyöngye idegzetű asszonyka ijedős is volt egy kicsit, erősen ölelte magához a férjét. — Megbujt a széles erős férfi keblén.

Kérte a férjét, hogy ne beszéljen a do-

logról, de az nem hallgatott véle. Micsoda bűnper, ha ő királyi ügyész lenne, micsoda vádbeszédet tartana.

Állat az emberben, vad vérengző állat az az isten képe re teremtett lélekkel, szívvvel bíró emberben.

És nagyon elítélte Dézi András és kinyilatkoztatta Éaz édes, kis remegő asszonykának, hogy ő ugyan még egy legyet sem ölt meg, de ha rajta állana, ezt az embert az akasztófára juttatná.

És a szerelmes, a nagyon szerelmes asszonyka, csak még jobban magához ölelte az ő mindenségét, az ő boldogságát, a tüzesen deklamáló aljárásbíró urat.

Az áljárásbíró ur még álmában sem tudott nyugodni, még álmában is egyre a feleség-gyilkossal s az akasztófával foglalkozott.

A történet folytatása.

Kálmán Károly elérte vágyai netovábbját. Magas állással elhelyezték a kis városkából. Feljutott a fővárosba, talán a táblához, talán a legfelső bírósághoz, mit tartozik a dologra.

Hogy szorgalmas hivatalnok volt, azt nem lehet egészen bizonyosan állítani, hanem annak kellett lennie, mert otthon ritkán találta akárki is. Talán fent dolgozott a hivatalában s itél bűnös lelkek fölött.

Az asszony nem tudta bizonyosan, hol jár-kél, de érezte, tudta, hogy a férje szíve elhidegült iránta.

Hallott valamit olyan dolgokról, mintha asszonyok, leányok rabolnák el a férje idejét, — mintha nevetős szemű, könnyelmű asszonyszépség vonná el hazulról a férfit, de nem szólt, csak hervadt napról-napra.

Még így is durva, darabos volt hozzá férje. Fonnyadt, sárgult a szegény asszony, —

mint a késői virág, melynek majdnem észrevétlenül hull el napról-napra egy-egy levele, egy virága.

Talán éppen valami duhaj mulatságból került haza Kálmán Károly, mikor értésére adta a kapus, vagy talán a szobalány, hogy a felesége meghalt.

A füttyszó el halt ajkán egy pillanatra — talán kijózanította a dolog a mámorból, de a szemébe egyetlen egy köny se szivárgott.

Epilóg a két történethez.

Kálmán Károly lent járt a temetés után az apósánál.

Ott időzéséről tudott az egész kis város, erről beszéltek a kávéházban, a korezmában, séta téren, otthon...

De meg is irták szemfüles, élelmes riporterek, hogy a város büszkesége kegyeskedik itthon időzni.

Ha az utcán végig ment kiváló gonddal szabott s készített ruhájában, leányok, lányos anyák, szép kacér asszonyok jelentek meg az ablakoknál. Férfiak, nők ünnepelték, ahol csak megjelent, a férfi korának kissé érett, de még mindig szép idejében lévő Kálmán Károlyt.

Ugyanakkor hozta a kis városi újság egy pár sorban, hogy Dézi András — ki évekkel ez előtt olyan emlékezetes gyilkosságot követett el — börtönben a kedvező alkalmat felhasználva, valamely módon felakasztotta magát.

Szinte jól esett minden embernek, mikor e hírt olvasta. Lám a lelkiismeret üldözte halálba. Olyan cimerez gazembert nem is szabadna futni hagyni az élet útján, fel kellene kötni a legelső fára, de hát enyhe a mai törvény és igazságszolgáltatás, nagyon enyhe.

Következett folytatólag a névszerinti szavazás a Tolnavármegye feliratára vonatkozó elnöki előterjesztés és Lovászy Mártonnak ezzel szemben beadott ellenindítványa felett.

A pestújhelyi népgyűlés kérvényére vonatkozó elnök előterjesztés és Lovászy Mártonnak ezzel szemben beadott ellenindítványa felletti névszerinti szavazás eredménye a következő: igennel szavazott 131, nemmel 20 képviselő. A Ház tehát 111 szavazattal az elnöki előterjesztést fogadta el.

A szavazatok aránya 2 4 igen, 13 4 nem. Napirenden következett a véderőjavaslat folytatólagos tárgyalása.

Az első szónok, Bernáth Béla kérte beszédének elhalasztását.

A Ház megadta az elhalasztásra az engedelmet.

A jövő ülés napirendjének megállapítása után áttért a Ház az interpellációkra.

Jaczkó Pál nem lévén jelen, az interpelláció elmarad.

Benedek János az óbudai Dunahid tárgyában interpellálja a minisztert. Kéri a minisztert, hogy hasson oda, hogy ez a hid minél előbb átadassék a forgalomnak.

Kiadatik a miniszternek.

Lovászy Márton interpellációjának elhalasztását kéri. Megadatik.

Abrahám Dezső: A csomagszállító r.-t. és általános beszerzési vállalat dolgában interpellál. Intézkedést kér a két vállalat között felmerült differenciák elintézésére.

Kiadatik a miniszternek.

Abrahám Dezső: A Vidra Imre ügyében bejegyzett interpellációjának elhalasztását kérte.

A Ház megadta erre az engedelmet.

Mádi-Kovács János szintén elhalasztani kívánta interpellációját.

Bikádi Antal jelen nem lévén, interpellációja töröltetett.

Elnök az ülést egynegyed 2 órakor beárta.

Sztrájk az ó-korban.

Krisztus születése előtt 1400 évvel, tehát az ókorban sztrájkoltak a munkások először és pedig a gulák és piramisok hazájában, — Egyiptomban. Az ókori népek közül ebben a korban Egyiptom a haladás fátylavívője volt s a legfejlettebb kulturával bírt. A kultúra nyomait megerősítik azok az ásatások, amelyeket tudósok végeznek Egyiptomban s azok a történelmi emlékek, melyek az utókorra maradtak.

Egyiptom kereskedelme és ipara a többi népekhez képest magas fokon állott s a legfelsőbb kikötőiben is az akkori kereskedővilág találkozott. Itt játszódtott le a világ legelső sztrájkja és pedig a következőképpen: Egyik kereskedő palotát emeltetett a főváros üzleti negyedében.

Az épületnél dolgozó munkások minden hónap végén kapták a fizetésüket. Minthogy a munkások között sokan voltak olyanok, kiknek nem volt kitartásuk arra, hogy egész hónapra keresztül fentartsák családjukat, a hónap végéig, vagyis a fizetés napját nem tudták bevárni. Egyik hónap tizedikén azután megtörtént, hogy lerakták szerszámaikat s a legközelebbi templomban mentek.

— Mi éhezünk és még 18 nap van a fizetés napjáig, — kiáltották a munkások vezetői.

Azután több beszéd hangzott el, amelyekben a munkások vezetőkkel azzal vádolták munkaadójukat, hogy kijátsszák őket, kevesebb fizetést adnak, mint amennyit megígértek. A kereskedő pedig azt hangoztatta, hogy a munká-

sok ellenállásuk által jogtalan előnyökhöz akarnak jutni.

Hosszas tanácskozás után abban állapodtak meg a munkások, hogy dolgozni fognak, ha maga a fáráo tart vizsgálatot, s ő fogja elbírálni: jogos-e a munkások azon követelése, hogy egy hónapban többször kapjanak bért és hogy a munkaadó magasabb fizetést adjon a mostaninál.

Két nappal később fáráo megjelent a templomban és kihallgatta a munkásokat és kikérdezte a kereskedőt is. A fáráo úgy határozott, hogy a munkások havonta kétszer kapjanak fizetést és elrendelte, hogy a munkások magasabb fizetést kapjanak a mostaninál. A kereskedő azonban nem tartotta meg fáráo parancsát és a legközelebbi hónap ötödikén újra teljes erővel kitört a sztrájk.

A munkások elhatározták, hogy a nagy nyilvánosság elé lépnek panaszaikkal, de midőn a templomot elakarták hagyni, arra a kellemetlen meglepetésre ébredtek, hogy a templom ajtajai be vannak zárva. A munkások akkor rombolni kezdtek, kidöntötték az ajtókat és az utcára tódultak, ahol vezérek ismertették panaszaikat. Az ókori sztrájkolók a saját pártjukra hódították a népet s nagy lázongástól lehetett tartani. A fáráo újra közbelépett és a kereskedőnek börtönbüntetés terhe alatt meghagyta, hogy teljesítse a munkások követelését.

A munkások három napi sztrájk után újra dolgozni kezdtek.

Debreczeni Agrárbank Szövetkezet

PIACZ-UTCZA 79.

Kölcsönök et nyújt kezesség, betáblázás mellett, értékpapir vagy bármilyen más biztosíték fedezete mellett 5, 10, 15 évre.

Elfogad betéteket a legmagasabb kamatoztatásra Tisztviselői kölcsönök életbiztosítással kapcsolatban. Felvilágosítást készségesen nyújt az intéze gazgatósága.

Meghalt egy szabadságharcos.

A honvédtüzér temetése.

Biharfélegyháza rajongó szívé magyar lakossága nagy tiszteletben tartotta a község érdemes szabadságharcos vén katonáját, Lázár János 1848—49-beli tüzemestert.

Nyolcvanhárom éves korában, pár nappal a születésnapja után, meghalt a derek, szép szép időt ért agg honvéd — s halálát szinte páratlan gyászsal ülte meg a biharfélegyházai magyarság.

Lázár János mint honvédtüzemester küzdött végig a szabadságharcot.

Bem táborában tizenhét heves ütközetben vett részt, ott volt a segesvári ütközetnél, ott Nagyszében bevételénél. A sors különös kedvezése folytán a leghevesebb csatákból, az ágyuk mellől épségben és egészségesen került vissza Biharfélegyházára.

A harc lezajlása után az asztalosmesterséget tanulta meg, folytatta is sokáig, majd utemester lett a Berettyó mentén.

Nagy családja volt Lázár Jánosnak, felesége, Kenderessy Juliánna, régi nemesi család tagja. A feleségével 59 évet élt együtt zavartalan boldogságban s néhány hónappal ezelőtt ragadta el a halál hitvetését 77 esztendő korában. Ez a csapás megtörte a vén tüzemestert. Sokszor emlegette családja előtt, hogy most már neki is el kell menni. — Végh Lajos református lelkésznek többször mondogatta, hogy Biharfélegyházának nemsokára olyanban lesz ré-

sze, ami ritkaság már Magyarországon, egy honvédtüzért fognak temetni.

Julius 20-án érte meg 83-ik születése napját. Az utóbbi időben már betegeskedett, öreg harcosok baja, a csusz, a podagra bántotta, rég idők viharát érezték csontjai.

— Meglássátok, — mondotta, a gyermekeknek — csak éppen hogy a születésem napját érem meg, aztán már nincs sok időmh.

Ugy is lett.

Ötöd nap meghalt. Egész nap erősen szivarozott, este letette a szivart a vén tüzemester.

— Nem kell a füst se.

Csendesen befordult ágyán, meghalt. A temetését igazán nagy részvét mellett tartották meg.

Ott volt az egész falu. Végh Lajos református lelkész könyekre indító beszédet mondott, a még élő honvédektől bucsuztatta a halottat. A temetőben Dekmár Gyula református tanító mondott bucsubeszédet. A honvédtüzért az egész község siratta.

Vértessy Arnold meghalt.

Egy volt debreceni lapszerkesztő halála.

Vértessy Arnold, a kiváló író, aki éveken keresztül szerkesztette Debreczenben a «Debreczeni Ellenőr» című lapot, meghalt.

A rég magyar írói világnak egy érdekes és ereketi alakja dőlt ki ő vele az élők sorából. Vértessy Arnold, a Kisfaludy- és Petőfi-Társaság tagja, halt meg tegnap délután a Margit-körut 5—b szám alatt levő lakásán hetvenöt esztendő korában. Már régebb idő óta betegeskedett, de súlyosabban csak az utóbbi napokban snehezdedt rá a betegség, amely tegnap végleg győzedelmeskedett erős szervezete felett. Pár nap óta már csak injekciókkal tudták az orvosok életben tartani s így valósággal megváltás volt számára a halál.

Vértessy Arnold régi, érdemes munkása volt a magyar irodalomnak. Az abszolutizmus korában fejlődik ki irodalmi pályája s e hosszú idő alatt rengeteg munkásságot fejtett ki. Már annak is szinte két évtizede, hogy ezer novellából álló gyűjteményes sorozatát az irodalmi piacra kibocsájtotta. Akkor nagyban ünnepelték ezredik novellájának megírása alkalmából. Vértessy Arnold azonban azóta sem pihent, öreg kora dacára is állandóan dolgozott és tárcanovelli bizonyos időközönként mindig megjelentek egyik fővárosi napilapban.

Az ezer és néhány száz novellán kívül társadalmi regényeket is írt Vértessy Arnold, aki a változó irodalmi áramlatok és irányok közt is megtudta tartani az ő olvasópublicumát, a mely híven kitartott mellette. Regényeit, novellásköteteit országsszerte olvasták, mert kitűnő mesélőképessége volt s mindig tudott alkalmazkodni az aktuális viszonyokhoz.

Vértessy Arnold 1836. augusztus hó 16-án Egerben született, hol atyja, Vichlida Arnold, a tanítóképző tanára volt. Később Miskolcra költözött s Vértessy ott végezte tanulmányait. Korán verselgetett, Garay nyomán balladákat írt, majd drámával is kísérletezett. A szabadságharc alatt mint tizenhárom éves ifju beállt honvédnek s részt vett a temesvári csatában is. A szabadságharc után beiratkozott a pesti egyetemre, hol jogot hallgatott, de emellett elbeszéléseket is kezdett írogatni. Első novelláját a Hölgyfutár közölte 1856. évfolyamán Mór király címen. Egymásután követték ezt a novelláját több elbeszélései, amelyek csakhamar népszerűvé tették nevét s arra bírták, hogy ezentul kizárólag az irodalomnak éljen. Szépirodalmi működése mellett a Fekete leves című élelappot is megindította, majd szerkesztője volt a Divatarnok, Harang, Képes Világ, Pesti Hírlap című lapoknak s egyideig a Magyarország és a Nagyvilágnak. A sok munka azonban annyira beteggétette, hogy négy évig nem bírt az ágyból felkelni s csak 1872-ben ülhetett ismét íróasztala mellé. Mint szerkesztő vidéken is működött, Debreczenben szerkesztette a «Debreczeni Ellenőr»-t a nyolcvanas években, a ki-

lencvenes évek eljén azonban újra Pestre jött s állandóan itt tartózkodott azóta. Irodalmi működése elismerésül a Kisfaludy- és Pelófi-Társaság már régebben tagjaikul választották. Munkái: Tíz beszély (1867), Dicsőség tengeréből (1868), A világ folyása, Apostol (1877), Eltévészett életutak (1877), Nyomorúság iskolája (1877) stb. 1888 óta Ezer elbeszélés címen foglalta egy tömegbe novelláit. 1897-ben jelent meg Az ugaros-karádi közbirtokosság, majd a Kisvárosi történetek című kötete és egyéb munkái.

Dr. Balthazár Dezső ref. püspök ünnepélyes beiktatása.

Az ünnepségek sorrendje.

Mint már jeleztük, dr. Balthazár Dezső püspököt e hó 15-én fogják beiktatni új méltóságába.

A rendező bizottság már összeállította az installációs ünnepségek programját, amelyet főbb pontjaiban itt közlünk:

Az egyházkerület rendkívüli közgyűlése délelőtt kilenc órakor veszi kezdetét a főiskola dísztermében. A közgyűlés első tárgya: a püspökbeiktatás megerősítése.

Az egyházkerület egyik jegyzője bemutatja a szavazatokról fölvett jegyzőkönyvet és javasolni fogja a választás megerősítését. Ennek megtörténte után egy küldöttség meghívja a közgyűlésre az új püspököt, akinek Degenfeld József főgondnok tudtára adja, a választás eredményét, majd kérdést intéz hozzá, hajlandó-e letenni az esküt. A püspök igenlő válaszára a közgyűlés tagjai átvonulnak a nagytemplomba.

A nagytemplomban fenntartott helyek lesznek az egyházkerületi közgyűlés tagjai, a küldöttségek, a lelkészek, és a hölgyek számára a főiskolai hallgatók mutatják meg a közönségnek a kijelölt helyeket.

A nagytemplomi ünnep sorrendje a következő:

1. A városi dalegyelet előadja Rossininek «Aldások Istene, ki menyekben lakol» című énekét.

2. Közének: Jövel Szentlélek Uristen.

3. Baltazár Dezső dr. püspök imát mond.

4. Degenfeld József gróf kihirdeti a közönség előtt a választás eredményét és fölhívja a püspököt az eskü letételére.

5. Az egyházkerületi főjegyző esetleg a legidősebb esperes olvasása nyomán a püspök leteszi az esküt.

A püspök ezután térdre borul s az esperesek fölszentelik, amely alkalommal Dávidházy János esperes mondja a fölszentelő imát.

6. A főgondnok ezután üdvözlí a püspököt, átadja neki az egyházkerület pecsétjét, ezután a főgondnokok, az esperesek, az egyházkerületi gondnokok, az egyházkerületi tanácsbírák és az egyházkerületi jegyzők sorban kezdenek foglalkozni a püspökkel.

7. Miután ezzel a fölszentelési aktus befejezést nyer, a püspök fölmeleg a katedrara s beszédet mond.

A beszéd végeztével Sütő Kálmán esperes — az egyházkerület nevében — üdvözlí a püspököt, majd a püspök megáldja a gyülekezetet.

A városi dalegyelet Schubertnek egy egyházi énekét adja elő, majd közének következik: a 179. dicséret eléneklése s ezzel a nagytemplomi ünnepség beárul.

A nagytemplomból a közönség visszavonul a főiskola dísztermébe, ahol az egyházkerületi közgyűlés néhány olyan nagyfontosságú ügyet tárgyal le, amelynek elintézése sürgős természetű miatt nem várhat az őszi közgyűlésig.

A közgyűlés berekesztése után a küldöttségek tisztelgését fogadja a püspök.

A rendező bizottság arra kéri, az egyes hatóságokat és testületeket, hogy amennyiben tisztelni óhajtanak az új püspököt, ezt a szándékukat augusztus 14-én délig jelentsék be a püspöki hivatalban.

Az ünnepségek sorozatát bankett zárja be — amelyet a Royal-szálló termeiben tartanak meg.

A debreceni csata emléke.

Részvétlenség az ünnepélyen.

Hatvankét év múlt el azóta, hogy a szomorú debreceni csata megtörtént, de talán a csata maga nem volt olyan szomorú, mint az az ünnepély, amelyet a hősök emlékezetére tartottak tegnap.

Amióta a város közönsége elhatározta, hogy évről-évre kegyeletos ünnepségek között emlékezik meg a csata napjáról, minden esztendőben fogóban van az érdeklődés a múlt iránt. Sajnosan lehet konstatálni minden éven, hogy kevesebb és kevesebb a közönség a megemlékezés napján, nem izgat többé senkit a lelkes beszéd, a hazafias ünnepély programja. Fájó szívvel kell ezt feljegyezni, de a tegnapi ünnepély kimenetele azt a gondolatot kelti az emberben, hogy az egész ünnepélyt meg se tartani, mintsem hogy az úgy kezdődjék és végződjék, mint ez a legutóbbi. Nem volt ott se a lelkes debreceni polgárság, nem volt ott a fogékonny lelkű ifjuság, a negyvennyolcas eseményeknek, úgy látszik, nincs többé varázsa. Minden éven lehetett az érdeklődés fokozatos súlyosodását tapasztalni, pedig valamikor országos híresek voltak azok az ünnepségek, amelyeket a debreceni csata napján tartottak. A lelkes ifjuságot egy-egy ott elhangzott beszéd után egyetlen szóval is el lehetett volna vinni a csatába. A tűz ott ült a szivekben, lelkekben, valóban a hősök iránt való megemlékezésből merítették bátorságot és lelkesedést nagy tettekre.

De ma ugyan ki lelkesedik? Miért lelkesedne? Ha nincs vezető, nem lehet lelkesedni. Az ifjuság belátta pár év előtt, hogy a közönségnek nem kell többé a történelem, egyszerűen lemondott az augusztus második ünnepségek rendezéséről és a város tanácsának nyakába varrta.

A magisztrátus, amely amugy is el van terhelve a közügyekkel, elvállalta az ünnepély rendezését. Amde meglátszik azon, hogy mi az, amit egy hatóság kénytelen-ségből rendez s mi a különbség a között, amit a közönség tud művelni. Ünnepélyre a hatóság nem parancsolhat ki közönséget, ezért a társadalomnak kell összefogni a jövőben, ha még el a 48-as hősök iránt valami szeretet a szivekben, hogy a debreceni csata napját a régiekhez híven megünnepelejük.

Kétségtelen, hogy a tanácsban meg van a jó akarat, de arról nem tehet, hogy a debreceni hazafias polgárság távol tartja magát. Ezt az ünnepséget nem rendezheti többet hatóság, hanem a debreceni társadalom, a debreceni társaság körök és egyletek, amelyek egy szer egy esztendőben e téren is kifejtethetnek egy kis tevékenységet.

Ezen előzmények után kevés szavunk lehet a tegnapi ünnepséget illetőleg. Néhány ember gyülekezett 5 óra tájban a főiskola udvarán, ahol a Petőfi-dalkör énekelt és megkoszorúzta a szobrot. Az egyetértés zenekara az utcán vonzotta a népet egy darabon, de a temetőbe igen csekély számú résztvevő ment ki a honvéd sírokhöz, ahol a Kossuth-dalkör énekelt. Majd Zöld József városi t. aljegyző mondott szép beszédet. Ezután K. Tóth Mihály kultur-

tanácsnok a város nevében megkoszorúzta az emlékszóbot.

A Kossuth-dalkör éneke után Nemes Imre hittanhallgató alkalmi költeményt szavalt. Végül a Himnusz énekelték s az Egyetértés zenekara indulójával visszafordultak a jelen voltak a városba.

A bandának több hallgatója volt, mint az ünnepségnek.

Az Odol különösen kíméli a többi száj-tisztító szer közül az, hogy a szájüreg az öblítés után górcsővé vékonyoságu, de e mellett sűrű antiseptikus réteggel van bevonva, mely még órákkal azután is hogy a száj kiöblített, utóhatást fejt ki. Ez az utóhatás, mellyel egy másik készítmény sem rendelkezik, adja meg mindenkinek, ki a készítményt naponta használja azt a biztonságot, hogy száját megvédte az erjedés okozó és a rothasztó anyagok hatásától mely a fogakat megrontja.

UJDONSÁGOK

A 'Debrecen' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a. Telefon 412.

— **Királygyakorlatok.** Eperjesről jelentik: Pulszky Garibaldi miniszteri tanácsos, a kassa — oderbergi vasut vezérigazgatója, a királygyakorlatok alkalmából két vasuti felügyelő kíséretében bejárta az eperjes — erlői és eperjes — bártfai vasutvonalakat és több intézkedést tett.

— **Hol olcsó a hus?** Érdekes levelezőlap érkezett ma Kovács József polgármester címére Brassóból. A levelezőlap egy Debreczenből elkerült hentesiparostól jött s azt állítja, hogy lenn, az erdélyi bércek között olcsó a hus. Az érdekes sorok így hangzanak:

Nagyságos Polgármester ur!

En 48 éve, hogy Debreczenből elkerültem, mint vándor hentesegéd és tudva az akkori viszonyokat és a jelenlegi hallomásból és a lapokból tudom, minő drágaság van ottan és a hus végett még messze külföldre is folyamodnak. Itten Brassó mellett, Predealban kiló marhahús 96 fillér, juhús 72 fillér, az összes polgármester uraknak kellene, hogy megtegyék a kellő lépést felsőbb helyen, nem argentiniai húst könyörögni, hanem Szerbiából, Románia által Moldvából vasutakon élő állapotban az állatok behozatalát engedjék. Juhaink 100 ezernek vannak kizárva, ami nagy csapás a föld népére. Betegség a magyar honban mindég volt az állatok között és Romániában nincsen anynyi. Vasuton engedélyezhetnék. Tisztelettel N. N.

— **Debreceni Társadalomtudományi kör.** — Ezzel a címmel városunkban egyesület van alakulóban. Célja: a társadalomtudományok és hatáskérdéseinek művelése és kultuszát terjesztetni a társadalmi problémák pozitív alapokon való mérlegelésének. A Debreceni Társadalomtudományi Kör megalakítása ügyében folyó hó 5-én szombaton délután 5 órakor előkészítő értekezlet lesz az Iparos-kör (Simonffy-utca 1b) dísztermében. Az előkészítő bizottság szívesen lát itt mindenkit, aki a jelzett törekvéssel rokonszenvezik.

— **Népgyűlés.** A debreczeni szociáldemokrata párt augusztus 6-án, vasárnap délután 4 órakor népgyűlést tart a katonai terhek ellen és az általános választójog érdekében. A pártvezetőség a következő tartalmu kiáltványt adta ki ez alakolomból:

Munkások! Polgárok! Debreczen népe! Megdöbent az a fásult közönyösség, amelylyel szemléli Debreczen lakossága a parlamenti ellenzék küzdelmét a népgyilkos merényletek ellen. Keserves látvány, hogy a debreczeni polgárság, mely zászlóhordozója volt mindig a demokratikus törekvéseknek, egyetlen szava sincsen akkor, hogy a nagybirtokos osztály útját állja a választói jog kiterjesztésének. Ezt a hangtalanságot nem lehet a kánikulai meleggel megmagyarázni. Ez vagy az okos hazaszeretet mhiányára vezethető vissza, vagy — az egyetemre. Debreczen népe! Feleletet kérünk erre azon a népgyűlésen, mely augusztus 6-án d. u. 4 órakor lesz a Munkás-Otthon (Margit-fürdő) disztermében a következő napirenddel: A választói jog kiterjesztése és a katonai javaslatok. Elvárjuk oda Debreczen város öntudatos munkásságát és polgárságát. A debreczeni szociáldemokrata párt végrehajtó bizottsága.

— **Megtalált holttest.** Megirtuk tegnap, Egyeken fürdés közben a vízbe fult Skalez Sándor nevű fiatalember. Tegnap táviratilag tudtatta az egyeki előljárárság a debreczeni kir. ügyészséggel, hogy hosszas kutatás után a fiatalember holttestét megtalálták s kiemelték a vízből.

— **A leégett cseklési kastély.** Gróf Eszterházy Károlynak, mikor nemrég a cseklési kastélya leégett, mindjárt az volt a gyanuja, hogy a tüzet gyújtogatás okozta. A vizsgálat azonban nem tudott megfelelő nyomra akadni. Most azonban — mint Pozsonyból jelentik — a grófi család újabb fontos adatok birtokába jutott s ezek alapján a pozsonyi ügyészség el is rendelte már az újabb tanúk kihallgatását. — A tűz kiütését Eszterházy Ilona grófkisasszony vette észre elsőnek éjfél után két órakor. Nyomban kifutott hálószobájából s amint az egyik folyosó végére ért, látta, hogy a padlásról egy férfi halad le. Nyomban felismerte hogy kicsoda, azonban a nagy rémülettől meg sem tudta szólítani. Az illető, akinek nevét egyelőre titokban tartják, időközben már el is hagyta a grófi család szolgálatát, de tudják, hogy hol tartózkodik. Rájöttek magára a gyújtogatás okára is. A kastélyból temérdek holmi, értékes relikvia és műkincs hiányzott. A magán-detektívek egy cseklési családnál megtalálták Napoleonnak egy sajátkezírású levelét. Több kompromittáló adat is jutott a grófi család birtokába, de ezeket is egyelőre titokban tartják. A pozsonyi ügyészség most újabb tanúkihallgatást rendelt el és távirati uton megidézték a kastély volt kulcsárját, Jálits Antalt, akit a pozsonyi vizsgálóbíró tegnap hallgatott ki.

— **Ötször akasztotta fel magát.** Orosz János 55 éves méhkeréki gazda különös körülmények között pusztította el magát. Sok baj, keserűség, nagyon sok csapás érte a nagycsaládos embert az előbbi időben. Négyeszer kísérelte már meg az öngyilkosságot s mind a négyeszer meghiusította tervét a véletlenül jött segítség. Tegnap délután aztán, mikor rövid időre magára maradt, szobájában a mestergerejére felkötötte magát. Hazaérkező felesége rémülten sietett segítségére, levágta férjét a kötélről, de már késő volt — meg volt halva.

— **Internátusba való felvétel.** A nagykálói m. kir. állami főgimnáziumi internátusba, amely két bentlakó tanár felügyelete alatt 60 növendékre van berendezve, külön háló-, két tanuló-szoba, külön ebédlővel, villanyvilágítással, teljes ellátás mellett: reggeli, ebéd, uzsonna, vacsora, fűtés évi 330 korona, jótéteményes helyre 250 korona, az V-ik osztályban 10—15 tanuló ingyen ellátásban részesül, felvétel végett jelentkezni, illetve kérvényezni lehet az internátus igazgatóságánál Nagykállón (Szabolcsmegye). Nagykállón, 1911. július hó. Az internátus igazgatósága.

— **A román színek.** A romániai nemzeti színeknek a magyarországi román nép viseletében szalagokon és kokárdák formájában sokféle alkalmazását terjesztik és a háziipar révén is népszerűsítik évtizedek óta a nemzetiségi mozgalom irányítói. A magyar kormány több ízben szigorú rendelettel megtiltotta a romániai színek viselését, hivatkozván az 1848. évi XXI. törvényekre, amely a magyar nemzeti színeket és az ország címerét a Szent István koronájának minden alattvalójára nézve megállapítja. Mindamellett a román izgatók folytatják a romániai színekkel való államellenes játékot, ami sok esetben a hatóságok szigorú közbelépését és az illetőknek kihágás miatt való megbüntetését vonta maga után. A kormány most a mérsékelt románok részéről történt közbenjárásra bizalmas utasítást küldött a csendőrségnek, hogy ott, ahol a romániai színek viselése a hely és alkalom figyelembe vétele mellett nem mutatja a tüntetők szándékát, gyakoroljon enyebb felfogást és ne indítson föltétlenül és minden egyes esetben eljárást az illetők ellen. Ugy látszik, hogy a kormánynak ezzel a kivételes intézkedésével a tulzó románok rossz hiszeműen visszaakarnak élni, mert az ilyen román színekkel tüntetőknek minden egyes megbüntetéséből tőlük telhetőleg nagy lármát csapnak. Ezzel szemben illetékes helyen hangoztatják, hogy a gy. az idézet törvény, mint az e tárgyban 1874-ben és 1885-ben kiadott rendeletek változatlanul ma is érvényben vannak és a magyar hatóságoknak kötelessége a romániai színekkel való tüntetést — amint ez a világ egyetlen országában sem lehetne vita tárgya — a legnagyobb szigorúsággal megtorolni.

— **Meglopott jogtanár.** Kovács Gábort, a debreczeni jogakadémia egyik fiatal s népszerű tanárát kellemetlen eset érte. A nyarat Kovács Gábor dr. szülővárosában, Miskolcon tölti s tegnap, miután távol volt a lakásáról, valami ügyes tolvaj behatolt a szobájába s mindent összehordva magával vitt. Az esetről a következőket írták Miskolcra: Ifj. dr. Kovács Gábor, debreczeni jogakadémiai tanár, egyetemi magántanár, ma reggel feljelentést tett a rendőrségen, hogy Papszer-utca 34. szám alatti lakásáról vasárnap este 9 és 10 óra között ismeretlen tettes hat öltöny ruháját ellopott. A tolvaj a kapu mellett, a kerítésen mászott be, a folyosó végén levő szoba ajtaját álkulccsal felnyitotta s a felfeszített szekrényből hat öltöny férfiruhát — köztük egy vadonat új sötétkék öltönyt is — elemelt. Dr. Kovács Gábor kára 529 korona. A rendőrség erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítése végett.

— **Tűzhalál.** Pércsi Julianna 22 éves leány tűzkatasztrófának lett áldozata. Pércsi Julianna tegnap Hajduszoboszlón segédkezett az anyjának a kenyérsütésnél. Eközben oly közel ment a boglyakemence ajtajához, hogy egy szikra a ruhájára esett. Pár pillanat múlva a leány lángokban állott. A rémes percekben elvesztette Pércsi Julianna a lélekjelenlétét s össze-vissza futkosott az udvaron. Eközben oly rettenetes sebket szenvedett, hogy belehalt sérülésébe. Az esetről jelentést tettek a debreczeni kir. ügyészségnek.

— **Az örült ötlete.** Wittner Borbála görbedi földműves felesége gyalog ment az országúton. Utjában találkozott egy csavargó kinézésű emberrel, aki nyomban megszólította és követelte tőle, hogy adja vissza neki a dohányzacskóját. Wittner Borbála nagyon elcsodálkozott, nem értette a dolgot, hiszen ő életében most látta először ezt az embert, de az idegen csak nem akart tagítani. Egyszerűen lefogta a szegény asszonyt és a szó szoros értelmében — meztelenre vetkőztette. A ruháit szépen össze-
pakolta, a hóna alá vette és fűtűrészve odébb állt. A csavargó már rég eltűnt a látóhatáron, amikor Wittner Borbála segítségért mert kiáltani, azonban a nagy hőségben senki sem jelentkezett. Kénytelen volt úgy, ahogy volt, beletárogolni a községbe és hazafutni. A kiállított izgalmtól és a szegénytől beteg, önkivületi állapotban fekszik most lakásán. Az esetnek gyorsan híre ment és kutatni kezdtek a tettes után, akit a határban Neumann Márton — észelős legény személyében el is fogtak, éppen a Wittner Borbála szoknyáját akarta magára venni.

— **Letartóztatott kabaré-titkár.** A szegedi rendőrség letartóztatta Szebenyei Ernőt, az ottani vigszinpad kabaré titkárát, aki nem régen sokáig élt Debreczenben is, ahol mint elég jó hírű angol nyelvtanárt és hírlapíró is ismerik. A letartóztatásnak érdekes előzményei vannak. Szebenyei ellen a budapesti büntető törvényszék vizsgálóbírája köröző levelet és elfogató parancsot adott ki. Az elfogató parancs csak későn érkezett Szegedre, mert még Szebenyei késő délután Szegedre érkező «Az Est»-ből olvashatta, hogy ellene köröző levelet adtak ki. «Az Est» ezt írta:

— Elfogató parancs egy álhírlapíró ellen. Szebenyei Ernő, aki magát hírlapírónak mondotta, súlyos csalást követett el, Wagner Károly dr. ügyvédjelölt kárára. A budapesti büntető törvényszék vizsgálóbírája most köröző levelet és elfogató parancsot bocsátott ki ellene. Szebenyei Ernő valamikor tagja volt az újságírók egyesületének, de már régebben nem dolgozott fővárosi lapnál és inkorrektégei miatt az egyesületből kizárták.

A szegedi rendőrség emberei szintén olvasták a lapot és azonnal fölkeresték Szebenyeit a Vigszinpadban, és az újsághír alapján le is tartóztatták. Szebenyei most a rendőrség foglya. Szebenyei nevét az utóbbi időben újságíró körökben sokat emlegették, mert része volt a Zsilinszky-fiúk tárgyalásánál előforduló országos érdeklődést keltő zsarolási esetben. Őt hallgatták Őki akkor, amikor zárt tárgyalást rendeltek el a Zsilinszky—Achim-ügyben. Szebenyei Szegeden a Vigszinpad titkára volt és érdekes, hogy ez idő alatt hetek óta a lehető legszolidabban élt. Különben is az egész szenzációnak látszó bünvádi eljárás mai fordulata onnan ered, hogy Szebenyei nem jelentette be a távozását Budapestről, és hogy Szegeden sem jelentette be lakását, így viselkedésének egészen szokási jellege volt. A letartóztatott embert Budapestre kísérték.

— **Minden várakozást felülmúlt** a Széchenyi-Mulató új, augusztusi műsora. A fővárosi varieték és orfeumok elsőrendű művészeit sikerült összetoboroznia az agilis direktiónak. hogy Debreczen intelligens közönségének igényeit mindenben kielégíthesse. A kellemes nyári helyiségben előadás után reggelig cigányzene. Kellemetlen idő esetén az előadások a tágas és szellős kávéházi helyiségben tartatnak meg. Vécsei Miklós művezető-igazgató és Hajmácz Gyula tulajdonos kiváló művészi érzékét mdicséri a páratlan, kiváló műsor.

— **Meghaltak.** Erdei Géza ref. 18 éves, Pozra Istvánné ref. 21 éves, Szalai József ref. 3 hónapos, Tönkö Etelka r. kath. 26 napos.

Dr. GERÉB JOGI SZEMINÁRIUMA

Kolozsvár, Farkas-u. 5. szám.
(A régi színház mellett.)

Kiváló sikerrel készít elő **Jog és államtudományi szigorlatokra, alap és államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgára, igen jutányos díjazásért. Három hónap alatt doctorátushoz juttat.** — A Székely-féle javaslat küszöbén vegye minden igénybe ez intézet segítségét.

Tájékoztatót bérmentve.

Minde fele
Nyomtatványokat
olcsón készít
HOROVITZ ZSIGMOND
könyvnyomdája
Darabos-utca 7. sz. a.

Vér a vasuti vágányon.

**Horváth Kálmán,
mint szemtanu.**

Megirtuk már röviden, hogy borzalmas szerencsétlenség történt Debrecen közelében, ahol nyílt pályán, a robogó vonat elé vetette magát egy eddig ismeretlen legény, akit rettenetesen összeroncolt a száguldó vasszörnyeteg.

A gyilkos vonaton utazott Máramarossziget felé Horváth Kálmán a debreceni szintársulat jeles baritonistája is, aki a szerencsétlenséget a következő képpen mondja el:

Alig hagyta el a vonat Debrecen vasuti állomását, amikor arra riadtak fel az utasok, hogy a vonat nyílt pályán megállt. Csakhamar megtudták a meglepő esemény okát. A vasuti töltésről, egy körülbelül 19—20 éves fiatal ember a robogó vonat elé vetette magát. A mozdony még ugrás közben elütötte a szerencsétlent, akinek fejét bezuzta, és aztán ferdén a vágányokra dobta.

A kerekek szétroncsolták a legény fél oldalát. A bal lábfejét formálisan dugóhúzóvá csavarta a gép, husa véres csatokban lógott testéről.

Ez a borzalmas roncsolás egy pár pillanat műve volt, mert a mozdonyvezető — aki látta a legény halálugrását, nyomban befékezett, de már késő volt.

Az öngyilkos még élt, amikor feltették a vonatra, hogy ápolás végett a legközelebbi álmásig szállítsák.

Rablógyilkos merénylet

A cigánykaraván büne.

Egy szekérre való cigánynépséget szállítak be ma reggel a brassói rendőrség udvarára; a baromvásártéren fogták el őket, s be-
kísérték az egész karavánt. Egyidőben a cigányok feltartóztatásával érkezett Brassóba a hidvégi csendőrőrs értesítése, hogy az elmúlt éjszaka folyamán a Hidveg és Lüget közti országúton egy öt szekorból álló cigánykaraván megtámadta és kirabolta Gáspár János hidvégi kereskedőt, azután pedig bent a községben a hidvégi nagyvendéglőt akarták kirabolni, azonban munkájukban megzavarták a csendőrök.

A hidvégi csendőrőrs jelentése szerint Gáspár Jánost a támadó cigányok szinte holtra verték s teljesen kifosztották volna, ha ebben a munkájukban őket a csendőrség meg nem zavarja. Amikor azonban a hidvégi nagyvendéglőt akarták kirabolni, munkájukban megzavarta az ott cirkáló csendőrőrszem, mire az öt szekér közül négy tovább menekült Szászgyomorós felé, míg egy szekér Földváron át egyenesen Brassó felé vette az útját. Gáspárt lakására szállították, felépüléséhez azonban kevés a remény.

A brassói rendőrség azonnal megkezdte az elfogott cigányok vallatását. Négy tagból áll ez a karaván, melynek főkolomposai Moldován Máté, Moldován Liora, és Moldován Buna.

Kihallgatásukkor azt vallották, hogy ők a Kézdivásárhely mellett fekvő Szinzsér községből indultak utnak, egyenesen Brassó felé. Igaz ugyan — mondják — hogy találkoztak utközben négy szekérrel, de szóba sem állottak az azokon ülőkkel s így nem is tudhatják, hogy a másik négy szekér tulajdonosai mit vittek véghez; milyen bűnököt követtek el, ehhez nekik semmi közük. Szóval, tagadnak cigánymódra rendületlenül. Ennek dacára — minden bizonyíték mellett szól, hogy a rablógyilkos merénylet,

valamint a betörési kísérlet elkövetésében részük volt.

A rendőrség az egész karavánt letartóztatásba helyezte s néhány nap múlva elszállítják őket Hidvegre, hogy ott a többi négy szekérre való cigánnyal, akiket szintén sikerült már a mai reggel folyamán elfogni — szembesítsék.

TÁVIRATOK.

Harc Törökországgal.

Konstantinápoly, aug. 2. Tekintélyes montenegrói haderő a felkelőkkel együtt tegnap az egész vonalon általános támadást intézett. A harc reggel kilenc órától délutáni négyig tartott.

Konstantinápoly, aug. 2. A benderbusiri török konzul jelenti, hogy a forradalmárok megtámadták az ottani angol követséget. — A konzul sürgősen csapatokat kér, hogy a török konzulátust és a török alattvalókat megvédelemezhesse.

Konstantinápoly, aug. 2. A porta jegyzéket készít elő a hatalmakhoz, melyben ki fogja jelenteni, hogy a dragomanoknak még a régi rendszerből eredő intézményét, miután az sértő a porta szuverénitására nézve, többé nem hajlandó elismerni.

Az ex-sah utja.

London, augusztus 2. Mint a Reuter-ügynökségnek Teheránból jelentik, a volt sah Bendergesben gözösréült és a Kaspi-tengeren Medsisszerbe hajózott.

A haiti-i forradalom.

New York, augusztus 2. Egy port-au-princei távurat szerint Simon elnök belátta a további ellentállásnak céltalan voltát és beleegyezett abba, hogy három nap alatt idegen zászló védelme alatt hajóra ül. Az elnök a háromnapos fegyverszünetet azért kérte, hogy intézkedéseket tehessen a fővárosnak a forradalmárok által való kifosztásának megakadályozása végett. A diplomáciai kar ugyanebből a célból lépéseket tesz.

Tűz az örültek házában.

Ottava, augusztus 2. A hamiltoni (Ontario) örültek házában tűz támadt. Nőgyolc beteg elégett s mintegy ezer sértetlenül megmenekült.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat)

Budapest, aug. 2.

Az árak 50 kilogramonként	
buza apr.	11 16—11 13.
buza okt.	10 93—10 89.
rozsa okt.	8 96—8 91.
zab május.	— — — —.
zab okt.	7 99—7 94.
Tengeri aug. 1911.	7 70—7 73.
Tengeri máj. 1912.	7 35— — —.

Ertéktőzsde. Osztrák hitelrészvény 661 25 Magyar hitelrészvény 844 25.

REGÉNY.

A régi jó világból.

(Folytatás.)

— Látszik! — volt az öreg minden felelete, jelentős pillantással a legényre, mire ez leforrázott képpel, szó nélkül hagyta oda a szobát.

Most magunkban volnánk. Mi hát a mondanója? — kérde Zsuzsi asszony, oda huzva székét az öreghez.

— Nagy dolgokról akartok kendtekel beszélni. De előbb fogadják fel, hogy nem fagatnak majd sok kérdéssel és a titkot, melyet kendtekre bízok, nem eresztik ki szájukból.

— Hát az olyan veszedelmes dolog? — kérde Pozsár József, aggodalommal.

— Csak rám nézve lehet veszedelmes, ha tovább adják.

— Ugy tán jobb is volna, ha meg se tudjuk, — mondá Pozsár József nyugodtan.

— Nem is mondanám, ha kendteket közelről nem illetné.

— Akkor hát mondja és ne zaklassa az embert — türelmetlenkedék Zsuzsa néni.

— Előbb fogadják meg, amit mondtam!

— Igaz lelkünkre fogadjuk!

— Így már jól van! — mondá az öreg Galambos. És most mondják meg, mit gondolkodnak: mi van ez iszákból?

— Hát mi egyéb volna, mint elemózsia, madárlátta kenyér, — viszonzák Pozsárék.

— Nem biz a, hanem pénz!

— Pénz?! — kiálták amazok álmélkodva.

— Az ám, pénz! Még pedig az árvák pénze! Im itt van! — mondá az öreg és egy összekötött keszkenőt huzva ki az iszákból, Pozsárék előtt rázogatta.

Ezek nagy bámész szemekkel hol a csomora, hol az öreg Galambosra néztek; de egyet len egy szót sem tudtak kiejteni.

— Nesze, hát fogják! Ez már most a kendté. Elég drágán fizették meg! — mondá az öreg, az asszony ölébe letéve a pénzt.

Ez csak most kezdett kissé magához térni ámulatából és megragadván a bekötött kendőt, oda szaladt vele az asztalhoz, ott feloldotta és tartalmát az asztalra kiönté.

— Igaz! igaz! Nézzé csak kend apjok! Hisz ez valóságos pénz! Az árvák pénze megkerült! — kiáltá most Zsuzsi néni, csaknem magánkívül nagy örömeben.

Pozsár József tántorgó léptekkel közeledett az asztalhoz és ott egyenként fölveve a huszasokat, a gyertyavilágnál megvizsgálá, — mindegyikre azt mondván: Ugy van, az árvák pénze! Most ismerem csak reá! Valóban az árvák pénze! — mintha az árvák huszasainak más formája lett volna!

— Most már a kendté és visszavált-hatják az eladott jószágot! — mondá az öreg Galambos megilletődve.

— Igaz a! Hisz ez most már a miénk! Mind a miénk ez a sok pénz! És visszavált-hatjuk rajta a házunkat, meg a szőlőket! — kiáltá az asszony és a nagy öröm lassanként erőt véve rajta, aláborult az asztalra, pénz fölé és hangos sirásra fakadt, mondván: Én Istenem! Én menyei teremtem! Megint a magam házában fogok lakni! Megint a magam kenyerét ehetem!

Pozsár József egyre ott állt az asztal előtt, tétovázó szemekkel a sok ezüst huszast vizsgálgatta, míg végre kalapját fejről levéve, — hitatosan égre emelt szemekkel mondá:

Hála néked Istenem, hogy meghagyad Hérnem azt az időt, mikor az én becsületed tisztára kiderül: Tudtam én azt, hogy így fog jönni! csak áttól féltem, mindig — hogy nem találom megérni! Dicsértessék a te szent neved örökkön örökké!

— Amen! — mondá Zsuzsi asszony, mély megilletődéssel térdre ereszkedve.

— De hát az hogy került kendhez? — kérde aztán, fölkelvén térdeltéből.

— Maga a tolvaj adta ki! — felelé az öreg Galambos.

— A tolvaj? És kicsoda a tolvaj? — kérde az asszony dühösen,

— Azt nem mondhatom meg — felelé az öreg.

Folytatjuk.

Ducika krém, páratlan hatású arc-
szépitő szer. Ára 1 kor.
Ducika szappan ára 70 fillér, **Ducika**
puder, három színben ára 1 korona.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb
fogfajást is meg-
szünteti. Ára 70 fillér.

Tyukszemirtó, 2—3 nap alatt min-
den bőrkeményedést
megszüntet. Ára 70 fillér.

A fentiek csakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez“ címzett gyógyszerárban
Debreczen, Csapó-utca 18. sz. a kaphatók.

12,395 1911.

Árverési hirdetés.

A város tulajdonát képező Emmert örökösöktől vett s a debreczeni 968. sz. tjkvben 3666. hrsz. alatt foglalt 13 hold és 720 négyszögöl területű **majorsági földnek** 1911. évi október hó 1-től kezdődő 6 évre haszonbérbe adása rendeltetvén el, ezen árverésre határnapul **1911. év augusztus hó 16. napjának délelőtt 10 órája** a városháznak tanácsstermébe kitűzelik.

Miről az árverelni szándékozók azzal értesítetnek, hogy az árverési feltételek a számvevőségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen sz. kir. város tanácsának 1911. évi július hó 27-én tartott üléséből.

Városi Tanács.

Wagner Manó

tan- és nevelőintézete.

Rákospalotán, Budapest mellett.

Nyolcz osztályu **főgimnázium**
nyilvánossági és érettségi vizsgák tartási joggal.

Nyilvános **POLGÁRI** fiúiskola.

Lelkiismeretes felügyelet.
Alapos oktatás. Jó ellátás.

Kitűnő tanerők. Alapvető ismétlőtanítás

Nagy arnyas kert és játszótér.

A tanulók lehetnek bennlakók és félkosztosok

Kivánságra „Ismertetőt“ küld az igazgatóság
Rákospalotán.

(Vasuti állomás, posta távirtda, telefon)

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelőséggel

ugyszinte **lakások pormentesítését**

is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Parkett-kefelést villany parkett-géppel
szolid árban vállalom. Telefon 878. sz.

Debreczen

legrégebb

Fényképezési szaküzletében

Piac-utca 12.

Fényképezési cikkek

gyári árban

beszerezhetők.

Levélpapírok,

üzletikönyvek,

Répeslevelezőlapok

leszállított árban kaphatók

HOROVITZ ZSIGMOND

papírüzletében

Debreczen, Piac-utca 12. sz.

(volt Stenczinger-ház.)

Izléses

nyomtatványok

bankok, hivatalok, iparosok, kereskedők, munkások részére

jutányos árban készülnek.

Papírüzleti telefon 330. Könyvnyomdai telefon 412.

Apró hirdetések.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Butorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8.

Kecskeméti elsőrendű óriásszemű spanyolmegy 3, válogatott szívcsesznye 3 korona, postakosaranként utánvétellel szállítja Gyümölcskivitel Társaság, Kecskeméten, Kajszinbarackra előjegyzést elfogadunk.

Egy tanuló felvétetik Félégyházi János fűszerkereskedésében. Piac- és Miklós-utca sarok.

Egy vasúti, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Utcai emeleti lakás minden modern kényelemmel augusztus elsejére kiadó. Irodának és hivatalnak is igen alkalmas. Ertekezhetni Csapó-utca 10. sz. alatt, az udvarban, földszinti lakás.

Elegánsan butorozott különbejáratu utcai szoba villanyvilágítással Darabos-utca 7. sz. alatt kiadó.

Egy rellős ajtó betéttel és kétszárnyú üvegajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

EGERBEN emeleti uriház eladó. Bővebbet Balogh ömagnál, honvéd-kórházban Budapest. Ügynökök díjaztatnak.

FEJESKAPOSZTA, kelkáposzta, fejes saláta, karalábé, cukorborsó, új burgonya, zöld bab, ugorkát nagyban és kicsinyben szállít Sperlinger Csongrádról.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomására hozom, hogy tőlem természetes, tiszta dalmáciai fajborokat jutányos áron beszerezhetnek. Ófehér, zöldes, hektója 60 korona, vörös zamatos 58 korona, fekete bikavér 65 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőződésül önköltségi áron bérmentve 5 kilogrammos postamintát 4 koronáért küldök. — **Cím:** Pank Ödön bormagykereskedő, Fiuméba.

TOKAJI szomorodni, 1906. évi, 5 liter 10 K. Tokaji édes aszabor 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve, Grittner Lajosnál, Tokajban.

Építési vályog jutányosan eladó Széchenyikert 3. sz.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírzületében Piac-utca 12.

TÉLI SZALAMIT gyári áron szállít Gáspár Testvérek hentesáru üzlete Székelyudvarhelyt.

Vállalkozók és iparosok,

kik órabéres alkalmazottakkal dolgoztatnak, okvetlen szerezék be a most megjelent

Órabér kiszámítási táblázatot.

Kapható: **Tóth István** s. mérnöknel (Veres-u. 19. sz.) déli és esti órákban.

Világhírű

SULEIMAN

Gummisarok

a koronajeggyel.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-cég Wien VII/3.

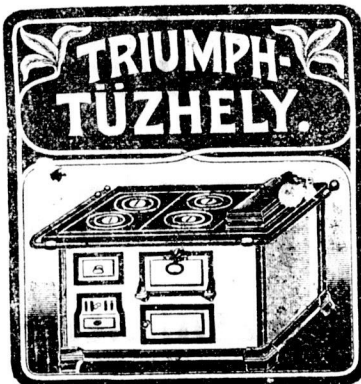
Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.

Eltünteti a szeplőt,

májfoltot, arcbőrráncosodást, bármiféle kiütéseket és hajhulást okozó gombásodást a

CSORBA-féle **ORGONA-CRÉM** ára 1 kor.
ORGONA-POUDER „ 1 kor.
ORGONA-SZAPPAN „ 1 kor.
ORGONA-HAJVIZ „ 1-20 kor.
ORGONA-HAJMOSÓPOR 60 fill.

Ezen készítmények artalmas anyagokat nem tartalmaznak. Kapható minden gyógytárban és az egvedüli készítőnél CSORBA JÁNOS gyógytárában KECSKEMÉTEN.

Áldás — minden konyhában.

TRIUMPH takaréktüzhelygyárt

GOLDSCHMIDT S. és FIA

WELS (Felső-Ausztria).

➔ **ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.** ➔

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Budapest, Váci-körút 68,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomoblók és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, löhercséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszalógépek, marcokrákó- és kéveköto-aratógépek, szénagyújtók, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek, Planot Jr. kaplók, kukoricza-morzsolók, szecska-vágók, repavágók, darálók, őrlőmalmok, egyetemese aczélekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Képviselőt és raktár:

Laczka László urnál Debreczen.